

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Henry James (1843 – 1916)

Henry James was de zoon van Henry James sr. en de jongere broer van psycholoog en filosoof William James. Hij groeide op in een intellectueel milieu van filosofen en politici die vrienden of bekenden van zijn vader waren. Hieronder waren mensen als Henry David Thoreau, Nathaniel Hawthorne en Ralph Waldo Emerson.

Toen James nog jong was reisde hij al door Europa. Hij kreeg les van een tutor in Parijs, Londen, Bologna, Bonn en Genève. Hierna op de leeftijd van 19 jaar, begon hij aan een rechtenstudie aan Harvard. Hij heeft deze studie niet afgemaakt. Hij was meer geïnteresseerd in literatuur en verdiepte zich in de Engelse, Duitse, en Franse literaire klassiekers. De Russische schrijvers las hij in vertaling. James bracht de grootste tijd van zijn leven door in Europa waar ook de meeste van zijn romans zich afspeelden. Aan het einde van zijn leven werd hij Brits staatsburger. Hij was teleurgesteld in de Verenigde Staten vanwege het feit dat ze zich niet mengden in de Eerste Wereldoorlog en drukte op deze wijze zijn verbondenheid uit met zijn nieuwe vaderland. James is drager van de Britse onderscheidingsorde Order of Merit.

James' romans worden beschouwd als realistisch, maar hij heeft zich laten beïnvloeden door uiteenlopende genres. Zijn taalgebruik kan worden gekarakteriseerd als complex en poëtisch, maar zijn kortere verhalen zijn eenvoudiger en eenduidiger dan zijn langere werken.

Henry James beschouwde zelf *The Ambassadors* als zijn beste roman, al delen critici niet altijd zijn mening. Zijn bekendste roman is waarschijnlijk *The Portrait of a Lady*. Het verhaal gaat over de Amerikaanse vrouw Isabel Archer die net in Europa gearriveerd is en op zoek gaat naar haar toekomst in het aanlokkelijke Italië. De romans van James worden vaak gezien als maatschappijkritiek en zetten de *Old World* (Europa) vaak tegenover de *New World* (Verenigde Staten). Hierbij staat de Oude Wereld voor een aanlokkelijke, artistieke, corrumperende maatschappij, terwijl de mensen in de Nieuwe Wereld open, assertief en kil zijn.

Henry James is in de Engelse letteren synoniem met 'serieuze literatuur'. Het grootste deel van zijn carrière was hij geen bestsellerauteur zoals Shakespeare of Dickens in hun tijd, maar door zijn volledige toewijding aan de letteren werd hij voor latere generaties een symbool van de schrijver die zijn leven ondergeschikt maakt aan de kunst – een streng voorbeeld waar veel Engelstalige romanschrijvers zich generaties lang aan spiegelden of tegen afzetten.

Aan het eind van de 20e eeuw zijn er verschillende boeken van Henry James verfilmd. Daarnaast is het boek *The Turn Of The Screw* bewerkt tot een opera door Benjamin Britten in 1954.

1877

Henry James: *The American*

The American werd oorspronkelijk gepubliceerd als feuilleton in *The Atlantic Monthly* in 1876-1877 en vervolgens als een boek in 1877. De roman is een ongemakkelijke combinatie van sociale komedie en melodrama over de avonturen en tegenslagen van Christopher Newman, een in wezen goedgehartige maar onhandige Amerikaanse zakenman op zijn eerste tournee door Europa. Newman is op zoek naar een andere wereld dan de eenvoudige, harde realiteit van de 19e-eeuwse Amerikaanse bedrijf. Hij ervaart zowel de schoonheid als de lelijkheid van Europa, en leert dat beide niet vanzelfsprekend zijn. De kern van de roman betreft Newman's vrijage van een jonge weduwe uit een aristocratische Parijse familie.